

MR A.D.G. HEERING

WERKZAAM BIJ HEERING ASSOCIATES,
FISCAAL-JURIDISCH ADVISEURSGESPECIALISEERD IN GRENDOVERSCHRIJDENDE
(ONROEREND-GOED)TRANSACTIONEN, INTERNA-
TIONAAL FAMILIERECHT EN ESTATE PLANNING

Het juridische buitenland: Onbekend en soms herkenbaar

Gaat men de grens over, dan komt men in een andere rechtssfeer. Wat moet je respecteren en wat neem je mee? Mag de Nederlander die zich in Saoedi-Arabië bevindt ineens een tweede vrouw huwen? Waar moet het nu in Spanje wonende Nederlandse echtpaar de echtscheiding aanvragen? Welk erfrecht geldt als een Nederlander overlijdt die over de grens in Duitsland woont?

Dagelijkse problemen die, als je er in de praktijk mee te maken krijgt, niet altijd even makkelijk te beantwoorden zijn en waarop het antwoord soms verbazingwekkend is: soms logisch en vaak daartussenin. Een aantal van die zogenaamde internationale juridische conflicten zijn in internationale Verdragen opgevangen. Ik zal mij hier tot het civiele recht beperken. Overeenkomsten over koop, familierecht, vennootschapsrecht enzovoorts. Verdragen op deze terreinen komen meestal uiterst moeizaam tot stand. Zo is er de Haagse Conferentie waar uiterst nuttige Verdragen worden ontworpen, alleen volgt daarna de goedkeuring en acceptatieprocedure waarbij landen zich al dan niet bij zo'n Verdrag aansluiten. In die laatste fase vallen meestal veel landen af.

Binnen de Europese Unie kunnen zaken efficiënter worden geregeld middels Verordeningen, Verdragen of Richtlijnen. De grote juridische integratie in Europa is te danken aan wat op dit punt in Brussel allemaal is opgetuigd in de loop der jaren. In de zeventiger jaren werd al de harmonisatie van het vennootschapsrecht aangepakt met richtlijnen die in wetgeving van de lidstaten is omgezet en die tot

herkenbare vennootschapsstructuren in de verschillende Europese rechtssystemen hebben geleid. Denk alleen maar aan de vertegenwoordigingsregels voor een BV of NV. Daarentegen hebben fondsen als het Europees Economisch Samenwerkingsverband en de Europese Vennootschap geen succesvolle carrière gemaakt. Wel is er in de behoefte om buitenlandse investeringen aan te trekken een ware concurrentieslag tussen EU-lidstaten zichtbaar in het vereenvoudigen van het eigen vennootschapsrecht.

Erfrecht

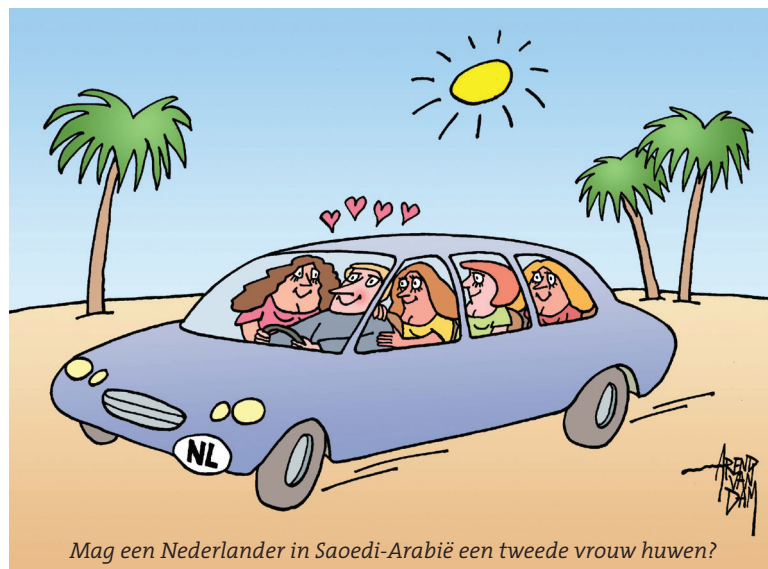
Het terrein waar na overleg van tientallen jaren op veel niveaus en binnen vele gremia resultaat is geboekt is het erfrecht. Wanneer

vandaag de dag een in Frankrijk wonende Nederlander overlijdt is op zijn nalatenschap naar Nederlands recht, Nederlands recht van toepassing. Naar Frans recht is Frans recht van toepassing. Een situatie waar veel emigranten zich het hoofd over breken, waarmee veel ruzies extra gecompliceerd worden en waar de rechtspraak bij floreert. Daarom heeft al sinds tientallen jaren eerst de Haagse Conferentie, daarna Brussel de kwestie van toepasselijk erfrecht bij grensoverschrijdende situaties op de agenda gehad. Geen eenvoudige klus, want het familierecht zit geworteld in de nationale genen van juristen die maar moeilijk afstand kunnen nemen van hun nationale systeem.

Het resultaat is dat per augustus 2015 een Europese Verordening in werking treedt die bepaalt dat een emigrant binnen de EU zijn nationale erfrecht kan meenemen. Zowel de Nederlander die in Frankrijk woont als de Nederlandse bezitter van Frans onroerend goed kan vanaf die datum rustig de ogen sluiten op dit punt: alles kan vererven naar Nederlands recht.

Maar nu komt de teleurstelling: Frankrijk en Nederland zijn het nog niet eens hoe de erfbelasting moet worden geregeld en de EU heeft ook nog niets geregeld op dit punt. Nederland kent een systeem van terugtrekken voor zover het andere land heft maar dat betekent dat bij iedere planning van vermogensoverheveling in bijvoorbeeld een Frans-Nederlandse situatie met het belastingrecht van beide landen rekening moet worden gehouden.

Wanneer zou dit probleem opgelost zijn? Voorlopig helaas nog niet terwijl het tijd wordt: inmiddels wonen 12 miljoen Europeanen wel in Europa, maar niet in hun geboorteland! ■

Mag een Nederlander in Saoedi-Arabië een tweede vrouw huwen?